

Aan:

- . gemeentecorrespondenten
  - . leden van districtsbesturen
  - . predikanten
  - . andere geïnteresseerden
-

SHF/II 2020/035

Brussel, 27 augustus 2020.

Mens waar ben je?

Geliefde zusters en broeders,

Tijdens de Scheppingsperiode, van 1 september tot 4 oktober, worden 2,2 miljard christenen wereldwijd opgeroepen om te bidden voor het behoud van de Schepping en om daarvoor zelf ook in actie te komen. Van de Werkgroep Kerk in de Samenleving ontvingen alle gemeentes achtergrondmateriaal en liturgische suggesties die u kunt gebruiken voor de Scheppingsperiode. De Synodale Raad wil dit materiaal van harte bij u aanbevelen.

Meer dan ooit tevoren dringt de urgentie voor het beschermen van Gods Schepping. Het afgelopen jaar zijn we getuige geweest van toenemende droogtes, bosbranden, sterke orkanen, overstromingen en mislukte oogsten. De biodiversiteit is verder afgenomen. Poolkappen smelten. De zeespiegel stijgt. De zee zelf raakt steeds meer vervuild en vergiftigd. Hitterecords werden nog maar eens gebroken.

Als de huidige trends zich doorzetten, wordt verwacht dat de gemiddelde temperatuur op aarde aan het einde van deze eeuw bijna 4 graden Celsius hoger zou kunnen zijn. Dit zou catastrofale gevolgen hebben, vooral voor de meest kwetsbare mensen in de wereld. Zij wonen immers vaak in gebieden waar de risico's op overstromingen ofwel grote droogtes het grootst zijn. Tegelijkertijd zijn degenen die het minst bijdragen aan de opwarming van de aarde ook vaak degenen die onder de effecten daarvan het meest te lijden hebben. Dit illustreert dat het bestrijden van de opwarming van de aarde een zaak is van 'klimaatgerechtigheid' - de sterkste schouders zullen de zwaarste lasten moeten dragen van de noodzakelijke veranderingen. Een transitie naar een koolstofarme en duurzame samenleving dient een rechtvaardige transitie te zijn. Slechts met een evenwichtig en rechtvaardig beleid kan het draagvlak worden geschapen dat nodig is voor het nemen van de noodzakelijke ingrijpende maatregelen.

De weg die we te gaan hebben is er één van zowel kleine als grote stappen. Op individueel niveau kunnen we kleine stappen nemen. Iedereen kan wat doen. Zo zal bijvoorbeeld de consumptie van vlees flink moeten verminderen. Ook in de manier waarop we ons verplaatsen moeten we meer rekening houden met effecten op het klimaat. Grote stappen zijn nodig op het institutioneel niveau want er is een noodzaak voor een complete omwenteling, bijvoorbeeld waar het gaat om het terugdringen van het gebruik van fossiele brandstoffen, een herziening van het landbouw- en veeteeltbeleid, transportbeleid, stedenbouw, enz. Zo'n omwenteling is urgent want hoe langer we ermee wachten, hoe hoger de kosten en de inspanningen zullen zijn voor het bewoonbaar houden van onze aarde.

De aanpak van de Coronacrisis heeft getoond dat een enorme slagkracht tot stand kan worden gebracht als een situatie urgent wordt. Nooit tevoren in de geschiedenis van de mensheid zijn er op korte termijn zulke ingrijpende maatregelen getroffen. De klimaatverandering is een sluipender proces maar kan, als er geen actie wordt ondernomen, nog veel desastreuzere effecten hebben dan de Coronacrisis. Voor het klimaat geldt zoals voor COVID-19: voorkomen is beter dan genezen.

Geliefde zusters en broeders, de opwarming van de aarde is zowel een materiële als een spirituele uitdaging. Het gaat immers ten diepste over de vraag wat de plaats en de rol van de mens is in Gods Schepping. Wat is onze verantwoordelijkheid voor de medemensen, dichtbij en veraf, nu en voor toekomstige generaties? Wat betekent het voor ons dat de aarde van de Heer is (Ps. 24:1)? Hoe gaan wij om met Gods opdracht om zorg te dragen voor deze Schepping (Gen. 2:15)?

Het scheppingsverhaal vertelt dat God, na het scheppen van de mens, zag dat het zeer goed was (Gen. 1:25). Lang hebben we hieruit geconcludeerd dat de mens de kroon van de Schepping is. Maar met het scheppen van de mens houdt het verhaal niet op. De Schepping wordt voltooid en bekroond met een dag van rust - een heilige dag. Die rust, de Sabbat, is integraal onderdeel van het scheppingsverhaal. De Schepping is niet compleet zonder rust en kan niet zonder rust. In Leviticus 25 wordt de Sabbat uitgebreid met het Sabbatsjaar en het Jubeljaar. Hieruit blijkt Gods sociale en ecologische opdracht voor de mensheid.

Het is overduidelijk dat de aarde hoognodig toe is aan een periode van rust, niet voor één dag per week, zelfs niet voor één jaar maar voor lange tijd. Onze verantwoordelijkheid is enorm. De eerste vraag die God aan de mensheid stelde was: "Mens waar ben je?" (Gen. 3:9). Die vraag is pertinent en klinkt vandaag nog na. Hoe reageren we op die vraag? Geven we thuis of verschuilen we ons zoals Adam en Eva? Dat zijn pregnante vragen waarmee we geconfronteerd worden in de komende Scheppingsperiode en nog lang daarna.

Geliefde zusters en broeders, de uitdagingen zijn enorm maar wij staan er niet alleen voor. Wij houden vast aan Gods nabijheid zoals die geopenbaard is in Jezus de Christus en wij bidden ons de inspiratie en de kracht toe van de Geest die het gezicht van de aarde vernieuwt (Ps. 104:30).

Wij wensen u een betekenisvolle Scheppingsperiode toe.

Namens de Synodale Raad,

Ds. Steven H. Fuite,
Voorzitter van de Synodale Raad van de Verenigde Protestantse Kerk in België